

DAYTIME RUNNING LIGHTS (DRL) – PÄIVÄAJOVALOT

Ensin autoissa ei ollut valoja. Pian huomattiin, että valo olisi eduksi pimeällä, koska valaistu auto havaitaan paremmin. Valo oli kynttilän luokkaa ja olikin usein kynttilä. Ajettiin siis kuin parkeilla. Valolaitteet kehittyvät, valoa alettiin heijastaa auton eteenkin. Lisäntyneet nopeudetkin sitä edellyttivät.

Kaukovaloilla kuljettaja näki kohtuullisesti, lähivaloilla heikommin. Kun lamppujen teho heikkeni liikaantumisen seurauksena ja lamppujen peiliheijastimet ja polttimet heikkenivät käyttöönsä myötä, valot olivat usein korkeintaan parkkien luokkaa. Vasta 60-luvulla tulivat halogeenit ja pesulaitteet.

Valoja käytettiin vielä 60-luvulla hyvin säästeliäästi. Valot sytyttiin vasta aivan pimeällä, ei vielä hämärässä tai sateessa. Valaistulla tiellä riitti parkit. Etenkin kaupungeissa oli sääntönä ajaa parkeilla. Pisimmälle mentiin Pariisissa, missä ajovaloilla ei saanut ajaa pimeällä, risteystä lähestyvä varoitti kaukovaloilla risteävää katua ajavia.

Suomi pioneeri päivävalojen käytössä

Ensimmäiset kokeilut valojen päiväkäytön lisäämisen vaikutuksista tehtiin 60-luvulla USA:ssa aluksi pyssäköintivaloilla. Nekin jo vähensivät onnettomuuksia. Amerikkalaisten kokemusten perusteella Suomessa ryhdyttiin 60-luvun lopulla suosittelemaan ajovalojen käyttöä päivällä talviaikana, vuoden pimeimpänä aikana. Marraskuussa 1972 tuli taajamien ulkopuolella käyttöpakko, joka oli voimassa maaliskuun loppuun 1973. Parin seuraavan

Päiväajovalot ovat tulossa pakollisiksi uusissa autoissa EU:n alueella.

vuoden aikana käyttöpakkoa laajennettiin syys-, loka- ja huhtikuille. 1982 alkaen valoja on pitänyt käyttää ympäri vuoden taajaman ulkopuolella ja 1997 määräys laajeni myös taajamiin.

EU:n komissio määräsi päivävalot pakollisiksi uusiin autoihin

Euroopan Unionissa päivävalojen käyttöä on valmisteltu muutaman viime vuoden ajan. EU:n komissio on määrännyt, että uusissa henkilöautoissa ja kevyissä pakettiautoissa pitää olla päiväajovalot 7.2.2011 alkaen ja muissa ajoneuvoissa 7.8.2012 alkaen. Nämä daytime running lights (DRL) valaisevat aina, kun auton moottori on käynnissä. Komissio toteaa, että maissa, joissa DRL on ollut pakollisena, kokemukset niiden vaikutuksesta liikenneturvallisuuteen ovat hyvin positiivisia.

Kytettäessä varsinaiset ajovalot päälle DRL:n on sammuttava automaattisesti. DRL voi kuluttaa polttoainetta neljänneksen vähemmän kuin ajovalot ja Led-DRL kuluttaa kymmenyksen vähemmän kuin ajovalot.

Päiväajovalot vähentävät onnettomuuksia

Ruotsissa valojen käyttö määrättiin 1977 ympärivuotiseksi ja myös taajamiin. Vastaava määräys tuli voimaan Norjassa 1986, Islannissa 1988 ja Tanskassa 1990. Kanadassa määräys toteutettiin teknisenä, kaikki uudet ajoneuvot 1.12.1989 jälkeen piti varustaa

valoilla, jotka ovat päällä aina moottorin käydessä. Päivällä valoja on pitänyt käyttää useassa maassa taajaman ulkopuolella. USA:ssa kaikissa GM:n, Lexuksen, MB:n, Saabin, Subarun, Suzukin, VW:n ja Volvon malleissa DRL on vakiona.

Ajovalojen päiväkäyttö vähensi onnettomuuksia suomalaisen tutkimuksen mukaan noin viidenneksellä, jalankulkijatarmat vähenivät neljänneksellä. Ruotsissa sekä polkupyörä- että jalankulkijaonnettomuudet vähenivät viidenneksellä. Norjassa ja Kanadassa jo valojen päiväkäytön tuplaantuminen vähensi usean ajoneuvon yhteenajoja kymmenkunta prosenttia ja Norjassa jalankulkijatarmat vähenivät lähes viidenneksellä.

Erillisistä päivävaloista (DRL) saattaa tulla myös ongelmia, koska autoissa ei ole vielä yleisesti automatiikkaa, joka vaihtaisi päivävalot ajovaloiksi hämärässä, sateessa ja pimeällä. Valojen vaihtaminen jää kuljettajan harkintaan. Varsinaisia ajovalojahan pitää käyttää pimeällä tai hämärässä taikka näkyvyden muuten huonontuessa. Huolta aiheuttaa EU:n DRL, joissa takavalojen ei tarvitse olla käytössä samanaikaisesti. Jos silloin ajetaan huonoissa näkyvyysolosuhteissa laittomasti DRL kytkettyinä, takana ajava ei ehkä näe edellä ajavaa riittävästi etäältä. Tätä ongelmaa ei ole suomalaisessa käytännössä, jossa takavalojen pitää palaa päivälläkin.

*Matti Koivurova
Turvallisuusinsinööri*